

BSRB

Formleg staða trúnaðarmanna

Dalla Ólafsdóttir lögfræðingur BSRB

Formleg staða trúnaðarmanna

- Lög um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938
 - Kjarasamningar
- Lög um um kjarasamninga opinberra starfsmanna nr. 94/1986
 - Kjarasamningar
- Önnur löggjöf
- Dómaframkvæmd

Lög um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938- 9. gr.

- Stéttarfélag tilnefnir 2 en atvinnurekandi samþykkir annan
- Verkefni:
 - Samningar séu haldnir
 - Ekki gengið á borgaralegan og félagslegan rétt starfsmanna

Lög um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938-10. gr.

- Kvartanir:
 - Starfsmenn leita til trúnaðarmanns
 - Trúnaðarmaður með frumkvæði
 - Skylda til að rannsaka mál þegar í stað
 - Gera kröfu um lagfæringu
 - Skýrsla til stéttarfélags

Lög um stéttarfélög og vinnudeilur nr. 80/1938 -11. og 12. gr.

- Uppsagnarvernd:
 - Óheimilt er að segja trúnaðarmönnum upp vinnu vegna starfa þeirra sem trúnaðarmanna
 - Ef atvinnurekandi þarf að fækka starfsfólki skal trúnaðarmaður að öðru jöfnu sitja fyrir um að halda vinnunni.
- Vanræksla trúnaðarmanns:
 - Stjórn heimilt að svipta umboði sínu.

Kjarasamningar: Trúnaðarmenn

- Kosning trúnaðarmanna:
 - Verkamönnum er heimilt að kjósa einn trúnaðarmann á hverjum vinnustað þar sem starfa 5 til 50 verkamenn og tvo trúnaðarmenn séu verkamenn fleiri en 50. Að kosningu lokinni tilnefnir viðkomandi stéttarfélag trúnaðarmennina. Verði kosningu eigi við komið skulu trúnaðarmenn tilnefndir af viðkomandi stéttarfélagi.
 - Trúnaðarmenn verði eigi kosnir eða tilnefndir til lengri tíma en tveggja ára í senn.
- Störf trúnaðarmanna
- Gögn sem trúnaðarmenn hafa aðgang að
- Aðstaða trúnaðarmanna
- Fundir á vinnustað
- Kvartanir trúnaðarmanna
- Trúnaðarmannanámskeið

Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna nr. 94/1986- 28. gr.

- Kosning:
 - 1 ef 5 starfsmenn eða fleiri
 - 2 ef 50 starfsmenn eða tveiri
- Tilkynna vinnuveitanda og stjórn stéttarfélags án tafar.
- Heimilt að semja um aðra skipan á vali trúnaðarmanna

Uppsagnarvernd: Kjör trúnaðarmanns – Hrd. í máli nr. 331/2016

- Uppsögn vegna hagræðingar.
- Taldi sig njóta verndar sem trúnaðarmaður.
- Var hann kjörinn trúnaðarmaður?
 - Kosinn í október 2012
 - Ekki kjör 2 árum síðar heldur eingöngu tilkynning.
- Niðurstaða dómsins
 - Skýr lagaskylda að kjör skuli fara fram
 - Afstaða yfirmanna skipti ekki máli.

Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna nr. 94/1986-29.gr.

- Verkefni:
 - Kjarasamningur sé virtur
- Kvartanir:
 - Starfsmenn snúi sér til trúnaðarmanns
 - Trúnaðarmaður með frumkvæði
 - Skylda til að rannsaka mál þegar í stað
 - Gera kröfu um lagfæringu
 - Gefa skýrslu
- Réttur til að sinna í vinnutíma
- Aðstaða fyrir trúnaðarmenn

Lög um kjarasamninga opinberra starfsmanna nr. 94/1986-30. gr.

- Upplýsingar ef staða losnar
- Ráðningarvernd
 - Skal í engu gjalda starfa sem trúnaðarmaður
 - Trúnaðarmaður skal að öðru jöfnu sitja fyrir um að halda vinnunni
- Óheimilt að flytja í lægri launaflokk

Samkomulag um trúnaðarmenn frá 1991

- Hverjir teljast trúnaðarmenn í skilningi laga nr. 94/1986
 - Kjörnir trúnaðarmenn skv. 28. gr.
 - Kjörnir trúnaðarmenn á svæðum sem uppfylla ekki fjöldaskilyrði 28. gr. og 1 trúnaðarmenn fyrir hvert vinnutímakerfi
 - Kjörnir stjórnarmenn stéttarféлага og heildarsamtaka þeirra
 - Kjörnir samninganefndamenn
- Heimilt að sækja þing, fundi, ráðstefnur og námskeið í allt 1 viku á ári án skerðingar á reglubundnum launum.

Samkomulag um trúnaðarmenn frá 1991 – frh.

- Leyfi til að sinna störfum samninganefnda
 - Tilkynna yfirmanni með eðlilegum fyrirvara
- Trúnaðarmenn og stéttarfélög skuli geta haldið vinnustaðafundi enda séu slíkir fundir ekki til verulegs ónæðis fyrir starfsemi eða þjónustu viðkomandi stofnunar.
- Starfsmenn geti sótt námskeið um félagsleg málefni sem haldin eru á vegum stéttarféлага og fái leyfi án skerðingar á reglubundnum launum.

Önnur lagaákvæði um trúnaðarmenn

- Lög um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum nr. 46/1980
- Lög um aðild starfsmanna að evrópskum samvinnufélögum nr. 44/2007
- Lög um evrópsk samstarfsráð í fyrirtækjum nr. 61/1991
- Lög um starfsmannaleigur nr. 139/2005
- Lög um réttindi og skyldur erlendra fyrirtækja sem senda starfsmenn tímabundið til Íslands og starfskjör starfsmanna þeirra nr. 45/2007
- Lög um hópuppsagnir nr. 63/2000
- Lög um réttarstöðu starfsmanna við aðilaskipti að fyrirtækjum nr. 72/2002
- Lög um starfsmenn í hlutastörfum nr. 10/2004
- Lög um tímabundna ráðningu starfsmanna nr. 139/2003
- Lög um upplýsingar og samráð í fyrirtækjum nr. 151/2006

Uppsagnarvernd: Verkefnaskortur ástæða uppsagnar – Fd. í máli nr. 5/1993

- Trúnaðarmanni sagt upp ásamt fleirum vegna verkefnaskorts
- Ljóst að uppsögn stafaði ekki af því að hann væri látinn gjalda starfa sinna sem trúnaðarmaður.
- Skal að öðru jöfnu sitja fyrir um að halda vinnunni.
- Vinnuveitandi skal sýna fram á ríkar ástæður fyrir því að segja trúnaðarmanni upp störfum.
- Duga ekki almennar staðhæfingar.

Uppsagnarvernd: Skipulagsbreytingar ástæða uppsagnar-Fd í máli nr. 6/2011

- Hluti tiltekings sviðs lagður niður hjá OR.
- Trúnaðarmanni sagt upp störfum
- 80% af starfsskyldum hans féllu niður en 20% dreifðust á önnur svið.
- 65 af 593 starfsmönnum sagt upp.
- Ekki sýnt fram á að starfskraftar trúnaðarmannsins hafi þurft að takmarkast við tiltekinn verkahring.
- Atvinnurekanda ber að sýna fram á og sanna ómöguleika sinn til að finna starfsmanninum önnur verkefni innan fyrirtækisins.

Takk fyrir!